

JOSEP CLARA I RESPLANDIS

El Transpirinenc Català

Col·lecció Camí Ral, núm. 23. Rafael Dalmau Editor

Barcelona, 2004. 111 pàg.

L'obra és un referent, una fita, un llibre de consulta i alhora amè. Un treball exhaustiu i necessari. Una miscel·lània i també una perspectiva general. Constitueix el resultat d'un projecte llargament acaronat. La procedència de moltes de les fotos, del mateix autor, demostra que ha trepitjat els llocs de què parla. Però tot i que Clara recull sucoses anècdotes, hi trobem a faltar un cert bleix humà, en aquesta ocasió altament pioner. Si voleu, paral·lel a l'èpic i entranyable que es desprèn d'aquella altra obra seva sobre el tren d'Olot, o en l'apartat corresponent del seu *Trens i Carrilets*, per cert no inclòs a la bibliografia. Quan parla del personal, entre el qual es trobava el seu pare, i a qui — a tots — ret homenatge i emotiu reconeixement, tot i fent-ne un document. Potser aquest “nostre tren” no l'haurà “viscut” tan d'aprop, però s'hi podien haver reflectit algunes de les conversees directes que ha d'haver tingut amb ferroviaris i altres persones relacionades. Il·lustrar l'aventura humana, al cap i a la fi l'important. Les converses també aporten puntualitzacions, o el batec dels dubtes i el planar de contradiccions, donada la incertesa social, econòmica i política de la línia, ara amb l'ajut de la perspectiva històrica.

Finalment, la bibliografia. No sembla pas voler ser exhaustiva. Hi trobem referències tècniques, històriques i literàries entre d'altres més marginals. Això fa destacar absències rellevants, com la “guia” clàssica de L.G. Marshall *Steam on the Renfe* (traducció castellana: *Los tiempos del Vapor en Renfe*, Aldaba Ediciones); el parc motor de la xarxa; algunes monografies de MAF, especialment la referent a Norte, i tal vegada algunes altres obres més “visuals” però útils a l'hora d'identificar i precisar les èpoques del material mòbil. Al respecte, trobem confusions i errors en els peus de foto.

En fi, una tasca pendent aquesta d'identificar amb cura en general pel que fa al nostre tren i que cal que s'hi posi remei.

Josep Palau i Subirà

